

Svenska Kvinnoförbundet 90 år

FESTSKRIFT

Svenska Kvinnoförbundet 90 år - Festskrift
Utgiven av: Svenska Kvinnoförbundet r.f.
Jubileumsskriften har sammanställts av Johanna Backman,
Veronica Fellman och Nan Nyman.
Upplaga 3 500 ex.
© textförfattarna
Tryckeri: Fram Ab, Vasa
ISBN 952-90-9191-5
Vasa 1997

Bästa läsare

Svenska Kvinnoförbundet grundades 1907 och firar i år anrika 90 år. Förbundet fungerar idag som Svenska folkpartiets kvinnoorganisation med 30 lokalavdelningar runtom i Svenskfinland.

Det har hänt mycket under de 90 år som förbundet varit verksamt, från att i tiden börjat som ett upprop till kvinnorna att samla sina krafterna i en gemensam rörelse till att idag bedriva en verksamhet som sträcker sig utom landets gränser. Idag försöker vi hjälpa våra medsystrar i de baltiska länderna att organisera sig genom utbildning, diskussioner och besök. Också det nordiska samarbetet med våra grannländer har aktualiserats genom ett nordiskt symposium som ägde rum i september 1997. Det är idag av yttersta vikt att knyta band till andra länder inte bara för att få en så stor kontaktyta som möjligt utan också för att få inspiration och nya idéer för verksamheten. Politik berör oss alla. Svenska Kvinnoförbundet deltar i den samhällsdebatt som pågår och vill påverka de beslut som fattas. I riksdag, regering och kommunala organ fattas dagligen beslut som inverkar på vår vardag. Svenska Kvinnoförbundet har under alla sina år arbetat för att få en verklig jämställdhet där fördomsfulla mönster och attityder ersätts med moderna idéer och modeller. Kvinnor och män skall ha samma möjligheter att ansvara för arbete, familj och samhällsfrågor — det vinner hela samhället på.

Svenska Kvinnoförbundet är en levande 90-åring och jag hoppas att också de kommande åren medför en aktiv och inspirerande verksamhet för alla de kvinnor som vill påverka samhällsutvecklingen.

Monica Aura
ordförande

Foto: Nico Backström

Brev från Elisabeth Rehn:

Kära,

Vi skriver alltför sällan brev idag, det finns internet, e-post, fax, telefon... Men jag vill vara gammalmodig, till ett allt annat än gammalmodigt Kvinnoförbund. Inför 90-årsdagen vill jag sammanfatta mina tankar i brevform, riktat till Dig.

För nästan 30 år sedan, som nybliven Grankullabo, blev jag kontaktad av Kvinnoförbundets lokalavdelning i Grankulla, den första politiska framstöt jag någonsin fått. Jag gick med, och knappast kunde jag själv eller någon annan då förstå hur träffande "ge lillfingret åt fan" i mitt fall var. Så småningom tog politiken många fingrar, men aldrig hela handen!

Trots ökade uppgifter, stadsfullmäktige, skolnämndens ordförandeskap, stadsstyrelse, riksdag, lagutskotts- och riksdagsgruppsordförandeskap, regering, slutligen presidentkandidatur och Europaparlament, tror jag att jag aldrig ändå lät politiken bli mitt enda livsinnehåll. Familjen, barnbarnen, hundar, kärleken till naturen, fosterlandets betydelse, umgänge med vänner, "små nära ting" utan speciell rangordning, har alltid betytt oerhört mycket för mig. Och att inte ta mig själv för allvarligt, inte vara så förskräckligt rädd för att tappa ansiktet. Jag drog för övrigt ner stormande applåder nyligen då jag på ett seminarium i Wien helt ovetenskapligt slog fast att det tycks vara svårare för män att tappa ansiktet, för kvinnor är det inte så farligt, man kan ju alltid köpa sig ett nytt!

Foto: Promedia, Matias Uusikylä

Det allra viktigaste för mig i min så kallade karriär har varit att orka känna empati, inte förlora förmågan att visa känslor. Det betyder inte gråt och tjut vid motgångar, utan äkta medkänsla då någon behöver det, att våga visa när du är ledsen, och också då du är lycklig. Jag är imponerad av alla stonefaces som talar så fint att mycket få av oss förstår vad de menar, och det är kanske inte heller avsikten. Men är det bra för oss att ha sådana politiker, är de själva lyckliga? Som kvinna i politiken lärde jag mig att det viktigaste för min egen sinnesbalans är att försöka förbli mig själv, att föra fram det kvinnliga ledarskapet, att lyssna, diskutera med dem som berörs av dina beslut innan det är för sent, att också ge utrymme för

mänskliga värderingar. Kvinnor i topposition skall inte efterapa män, då tillför de ju ingenting nytt i samhället.

Värme och mänsklighet kom mig speciellt till del under den tunga och svåra presidentvals kampanjen. Tack vare denna värme överlevde jag svårigheterna, den kom mig till del från så många spontana håll, genom brev, genom ord, genom impulsiva kramar. Och den kom speciellt genom tusentals kvinnor (också män) inom SFP och inom Kvinnoförbundet, som på fältet utan toppstyre visade sin beredskap och entusiasm inför en närmast, som det verkade, omöjlig uppgift. Jag tror att just värme och empati gjorde att uppgiften ändå inte var helt omöjlig, att den var nära att lyckas. Och säkert är att den kärlek jag då fick motta också gjorde att jag gick ut från kampen hel, utan skador på min själ.

Allt detta har lärt mig mycket för mitt nuvarande uppdrag. Jag vågar visa den kärlek så många förtvivlat behöver i Exjugoslavien, inte minst i Bosnien. Mödrar som frågar efter sina försvunna, troligen dödade söner, åldringar som hamnat i flyktingläger så nära men ändå så långt från sina egna hem, föräldralösa barn, våldtagna kvinnor och barn som amputerats efter att ha trampat på personminor långt efter fredsfördraget. Alla dessa behöver empati, en hand som vill hålla deras hand, en smekning på kinden, tårar som fälls tillsammans, någon som bryr sig om.

Men mitt politiska liv har också lärt mig hårdhet. Hårdhet mot presidenter som inte respekterar demokrati. Hårdhet mot polischefer som tillåter och medverkar i tortyr av anhållna som tillhör en annan etnicitet. Hårdhet mot borgmästare som välsignar våld mot minoriteter som försöker flytta tillbaka till sina egna hem. Ibland förvånar jag mig över mig själv, hur hård jag blivit mot dem som gör fel. Här måste jag iakttä mig själv. Jag har stor makt i mitt uppdrag - mina rapporter till FN är en grund för hur man ser på regeringarnas vilja att uppfylla kraven på respekt för mänskliga rättigheter, och därigenom också direkt på vilken internationell vilja det finns att ekonomiskt stöda dessa länder. Personliga aversioner mot dem som jag anser vara mördare och brottslingar, får inte skymma mina objektiva iakttagelser.

Jag har varit glad över att kvinnorna i Exjugoslavien nu börjat inse sitt ansvar. De organiserar sig, många kvinnoorganisationer har bildats, och på många gemensamma möten har jag ofta hört: "Om vi skulle ha varit med och beslutit skulle det inte ha blivit något krig". Det får vi aldrig veta, världshistorien känner dock många hårdföra kvinnor i topposition. Men jag tror på dessa kvinnors uppriktiga vilja att bygga upp ett land, fredligare, jämlikare än tidigare. Och med all min erfarenhet försöker jag hjälpa dem på vägen med uppställda kvinnokandidater i höstens kommunalval som första steg.

Varför skrev jag detta brev? Kanske för att ge Dig ett budskap om att aldrig förlora Din personlighet, inte ge avkall på samvetet. Och att vi kvinnor har mycket att ge samhället, både här hemma och i större sammanhang. Men vi måste också värna oss om allt det som är speciellt kvinnligt, både i ledarskap och i handling, tillföra en annorlunda dimension. Det är både svårt och lätt. Men tro mig, det är intressant.

Lycka till, nittioåriga Kvinnoförbund,
Hila, i skönaste sensommarsol,

Elisabeth Rehn

FN:s människorättsrapportör i Kroatien,
Jugoslaviska förbundsrepubliken,
Bosnien och Herzegovina

Tre ordförande minns

"Du har jobbat i Kvinnoförbundet hela livet", konstaterade min yngsta dotter för något år sedan. Till vilket jag endast kunde konstatera "nä, inte riktigt hela livet" och svaret kom blixtnabbt "hela mitt liv i alla fall". Och det stämde. Mitt engagemang i Svenska Kvinnoförbundet och i de viktiga frågor som vi arbetat med har upptagit den aktivaste delen av mitt liv. Många gånger har jag fått frågan: Hur orkar du? Ingen har frågat mig nu: Hur orkar du vara utan ditt aktiva liv i Kvinnoförbundet? Faktum är nämligen det att då man är engagerad i något orkar man vanligen ganska bra. Det är först när engagemanget av någon orsak upphör som man får svårare att orka. Engagemanget ger vanligen mer energi än det tar. Det föder energi.

Min aktivaste tid inom Svenska Kvinnoförbundet sträcker sig över perioden som ordförande för Sörnäsavdelningen, då jag samtidigt var Förbundets vice ordförande under Margareta Pietikäinen, och mina fem år som ordförande för Förbundet. Under alla dessa år såg jag som ett viktigt mål att öka antalet medlemmar för att den vägen bl.a. öka Kvinnoförbundets representation på SFP:s partidag och våra påverkningsmöjligheter inom partiet. Att synas och höras var av stor betydelse då vi t.ex. kämpade för motioner om obligatorisk pappaledighet, könskvotering och urininkontinens. Motioner som det stormat ordentligt kring på olika partidagar.

Motionen om urininkontinens — det dolda problemet kom från Sörnäsavdelningen till förbundets årsmöte, där vi beslöt att föra den vidare till partidagen. På partidagen framfördes i debatten olika argument mot den, bl.a. ansågs den behandla ett ointressant kvinnoprovblem, som endast drabbar ett fåtal kvinnor (underförstått inga män) och därmed helt ovärdig en partidag. Kvinnoförbundsdelegerarna uppmobiliserade debattörer genast då vi fick de första meddelandena om att man ville förkasta motionen. Efter en häftig och emotionell debatt godkändes motionens yrkanden. Man beslöt anhänga om pengar för att låta trycka en upplysningsbroschyr om hur kvinnor själva kan motarbeta urininkontinens. Vi beviljades pengarna! Följande steg var att engagera specialistsjukvårdare Marianne Falck som huvudansvarig för projektet och tillsammans med henne drog Kristina von Weissenberg och jag upp riktlinjerna för broschyren, som Kristinas dotter Lottie illustrerade. Vår första upplaga trycktes i 5000 exemplar och delades ut till lokalavdelningar och hälsostationer. Innan vi visste ordet av var den slut. Vi anhöll om mera pengar, som beviljades, och en ny omarbetad upplaga gjordes och då både i en svensk och en finsk version. Marianne Falck var under flera års tid en efterfrågad föredragshållare på lokalavdelningsmöten och på många olika organisationers möten där urininkontinens diskuterades. Varje gång vi i diskussioner med "Manne" Falck kommer in på detta vårt projekt får hon något visst i blicken och rösten. Så var det med den för partidagen så ovärdiga motionen. Vi hade lyft fram en viktig fråga i rätt tid, som på sitt sätt blev en stor triumf för Svenska Kvinnoförbundet.

Vi ägnade oss mycket åt kvinnors hälsa. Starten gjordes med Esboavdelningens motion om gratis mammografi för kvinnor över 40 år. Då hade jag förmånen att som vice ordförande arbeta tillsammans med Margareta Pietikäinen. Det var också

Engagemanget i Kvinnoförbundet gav energi, säger Kerstin Meinander, här tillsammans med man och dotter Foto: Promedia, Matias Uusikylä

flera år senare som hennes artikel om demens ledde till ett stort och viktigt demensseminarium i Grankulla. Vi fick ibland kritik för vårt engagemang i hälsofrågor, för att det tog för mycket av vår tid. Det var ju inte direkt jämställdhetsarbete. Tja. Typiska kvinnofrågor måste drivas av kvinnor. Det må sedan gälla kvinnors hälsa, kvinnors ojämlika lön eller kvinnomisshandel. Ingen annan driver de viktiga frågor som berör oss mest som kvinnor. Allt som berörde kvinnors liv och vardag var viktigt för mig och är det fortfarande. Tiden som ordförande för Svenska Kvinnoförbundet var en oerhört rik och givande period i mitt liv. Jag fick samarbeta med många kloka kvinnor både i lokalavdelningarna, centralstyrelsen och på kansliet. Fortfarande ser jag tillbaka på den tiden med saknad. Jag fick mycket mera än jag någonsin kunde ge. Hur räckte min tid till? Utan Kvinnoförbundet tar tiden slut hela tiden.

Svenska Kvinnoförbundet 1983-88

- ett målmedvetet jämställdhetsarbete

Det är med värme och glädje jag minns min tid som ordförande för Svenska Kvin-noförbundet. Det var ett spännande äventyr - att gå på djupet i jämställdhets-frågor, att knyta kontakter med och få nya impulser av engagerade kvinnor och kvinnogrupper. Att känna solidaritet och gemenskap med andra kvinnor här hemma, i övriga Norden och internationellt.

Det kändes enormt viktigt för oss, som då var i ledningen av Kvinnoförbundet, att gå ut med vårt budskap och få många med i arbetet. Under min ordförandetid grundades lokalavdelningarna i Sjun-deå, Ingå, Kaskö, Kyrkslätt, Lovisanej-den, Malax, Sibbo, Hangö, Kimito, Kronoby och den gemensamma avdelningen för Nagu, Korpo och Houtskär. De nya lokalavdelningarna valde delvis olika tyngdpunkts-områden för verksamheten, men viljan att påverka närmiljön och arbeta för att få flera kvinnor invalda på förtroendeposter var gemensam.

Antalet SFP-kvinnor i kommunernas fullmäktige steg i kommunalvalet 1984 till 23 procent från 18,9 procent år 1980. De kvinnliga kandidaterna och deras stödgrupper jobbade målmedvetet i valet, men lätt var det inte alla gånger. De frågor som hetast debatterades inom förbundet var jämställdheten i politiken, arbetslivet, utbildningen och inom familjen. Kvinnor och företagsamhet, lantbrukskvinnornas situation, ulandsbiståndet, kärnkraften, fredsfrågorna och miljön debatterades också. Vi arrangerade seminarier bl.a. om kvinnorna i uländerna, om kvinnor och hälsa, om aids, incest, familjevåld och könskvotering.

Speciella milstolpar jag minns var:

- att 23 av våra lokalavdelningar samtidigt uppvaktade sina kommunfullmäktige med krav på regelbundna mammografiundersökningar. Det skedde i januari 1985. Initiativet ledde till resultat på de flesta håll.

- FN:s kvinnokonferens i Nairobi, där jag var medlem i Finlands officiella delegation. Också andra kvinnoförbundare deltog, bl.a. i skuggkonferensen FORUM. Under den nordiska uppföljningskonferensen i Reykjavik samma år

Från ordförande till riksdagsledamot.

Foto: Promedia, Matias Uusikylä

kom vi nor-diska kvinnor överens om att arbeta för ett eget NORDISKT FORUM. Resultatet blev Nordiskt Forum i Oslo 1988 och Nordiskt Forum i Åbo 1994. Forum i Åbo blev en enorm succé med över 16.000 deltagare.

- I januari 1987 trädde Finlands jämställdhetslag i kraft. Finland kunde äntligen ratificera FN:s konvention om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor.

- "Våga vinna - välj en kvinna", Förbundet jobbade hårt inför riksdagsvalet 1987 med valbroschyrer, handböcker, kandidatutbildning och valmöten. Valet blev dock en besvikelse i och med att antalet kvinnor i Svenska riksdagsgruppen sjönk från två till en. Elisabeth Rehns stora röstantal var dock en tröst.

- I september 1987 utdelades det första Fredrika Runeberg-stipendiet. Priset tillföll med.lic. Gisela Gästrin för hennes Mama-program för tidig upptäckt av bröstcancer.

- I oktober 1987 firades Kvinnoförbundets 80-årsjubileum. Festföredraget, som hölls av professor Elianne Riska gällde "Social förändring och kvinnors arbete".

- I presidentvalet 1987 invaldes tre elektoror från Kvinnoförbundet, d.v.s. Elisabeth Rehn, Birgitta Schulman och undertecknad.

Jag avgick som ordförande för förbundet vid årsmötet 1988. Jämställdhet och kvinnofrågor är lika viktiga för mej nu som då och har varit en naturlig del av mitt arbete i riksdagen. Jag invaldes i riksdagen 1991. Samma år valdes jag till ordförande för det nygrundade kvinnoätverket i riksdagen.

Margareta Pietikäinen
Kvinnoförbundets ordförande
1983-1988

I natt jag drömde...

Kallt regn, nätter i sovsäck på dyblöta åkrar. Brännhet sol, törst. Och trötta fötter. Men vi gick och gick och gick. Vi gick sällan över daggstänkta berg, men alltid medvetna om varför vi gick dessa 45 dagar sommaren 1981 från Köpenhamn till Paris. Vi gick för fred, mot krig och vapen i öst och väst. Och vi nordiska kvinnor, som var initiativtagare till fredsmarschen, gick särskilt för Norden som kärnvapenfri zon. Varför väljer jag Kvinnornas fredsmarsch år 1981 som mitt "personliga vittnesbörd" från mina ordförandeår 1973-83?

Jo, för att i den långa vandringen innehöll allt det viktiga för Kvinnoförbundet under sjuttioalets kontroversiella år. Kvinnoförbundet var då också internationellt mycket aktivt: seminarier kring biståndsfrågor, invandrarkvinnornas situation, miljö, kvinnor som resurs, inte reserv i arbetslivet, fredsfrågor på olika sätt. Resolutioner, möten, diskussioner, papper, papper!

Allt var angeläget. Men något borde prioriteras, ansåg vi. Och vid Kvinnoförbundets årsmöte i mars 1981 i Vasa föreslog Kerstin Meinander att förbundet skulle besluta att ge fredsarbetet högsta prioritet. Då hade vi redan, på den internationella Kvinnodagen den 8 mars, tagit initiativ till organisationen Finlands Läkare mot kärnvapen (som sedan snart grundades). Jag fick också fullt stöd för mitt beslut att själv delta i den kommande sommarens fredsvandring, att ersätta papper med en konkret, fysisk insats.

I dag förstår kanske inte alla hur viktigt detta var. Fredsarbete ansågs av många som något av "vänsterprassel". Men också SFP:s män, åtminstone de flesta, skrev på appellen för Norden som kärnvapenfri zon. Mottot för FN:s internationella kvinnoår var fred, jämlikhet, utveckling. Vandringen mot Paris arbetade för allt

Kärnvapenfritt, var slagordet! Foto: Ulla Gyllenberg

detta. Jämställdhetsarbetet hade sina humoristiska poänger. Vi nordiska kvinnor fick nästan tvinga våra mellan-europeiska systrar att våga gå främst i processionen framför alla de unga män som gärna ville visa sig i täten, åtminstone när vi gick genom stora städer. Fredsmarschen blev en framgång på gräsrotsnivå, med många lokala kvinno-grupper för fred och jämställdhet som resultat efter vandringen. De direkta/jordnära kontakterna gav oss som marscherade insikter och kunskaper om varandra. Och åsynen av medeldistansrobotarnas avfyrningsramper gjorde viljan stark att bekämpa utplaceringen av nya vapen. En sådan utveckling ville vi inte ha.

Och den utvecklingen hindrades! Visserligen först några år senare. Ingen kan påstå att vår kvinnomarsch var avgörande för att världsfreden tagit många stora steg framåt. Men ingen kan heller påstå, att vandringen ingenting betydde. Vi märktes nog, Breznev och Reagan och alla andra stadsöverhuvud i de länder vi gick igenom uppvaktades med vår fredliga uppmaning att skrota vapnen. Helt utan "pappersarbete" kunde fredsmarschen alltså inte genomföras! Det viktigaste var ändå insikten att vi var så många kvinnor som oberoende av parti, ras och religion arbetade för samma mål. Freden är den enda möjligheten för jämställdhet, som i sin tur är förutsättningen för utveckling. Vi behöver inte tro på alla auktoriteter, vi kan lita på oss själva och vårt omdöme och inte bry oss om alla de män, som helst vill gå i första ledet. Och jag vill tro, att en gång blir Cornelis Vreeswijks sång *I natt jag drömde* verklighet!

Ulla Gyllenberg
Kvinnoförbundets ordförande
1973-1983

Har jämställdhetsarbetet medvind i EU?

Under det knappa år som jag nu verkat i Europaparlamentet har det många gånger slagit mig hur mycket gamla historiska traditioner fortfarande präglar kvinnors ställning i samhället i allmänhet och i det samhälleliga arbetet i synnerhet. Vi finländska kvinnor fick som de första i Europa rösträtt och blev valbara till politiska uppdrag. Resultatet av denna tradition ser vi bla i att den finländska 16-mannagruppen i Europaparlamentet till lika delar består av kvinnor och män - valda i fria, proportionella allmänna val. Andelen kvinnor i riksdagen är bland de högsta i Europa.

I den andra ändan hittar vi Frankrike där kvinnornas andel både som ministrar och ledamöter i det nationella parlamentet intill valet i våras och regeringsskiftet varit mycket låg. Men så fick också de franska kvinnorna rösträtt först efter andra världskriget, trots gamla revolutionära traditioner, jämlikhetsideal mm. De franska kvinnorna betalar fortfarande ett högt pris för den inskränkta tankevärlden hos några av de ledande revolutionärerna - i decennier var det omöjligt att ändra den linje som man slagit in på i slutet av 1700-talet.

Men jag tror inte att det är bara det att finländska kvinnor tidigt fick politiska rättigheter som har varit avgörande för vår framgång - utan också det proportionella och individuella valsystemet vi har. Till min glädje kunde jag för några veckor sedan konstatera att en studie som utförts av Europaparlamentet också visar att just det proportionella valsystemet bättre än andra system främjar kvinnors ställning. Det att ett proportionellt valsystem skall gälla för Europaparlamentet i framtiden kommer säkert att bidra till allt flera kvinnor här.

Detta kunde ge oss anledning att slå oss för bröstet och säga att vi inte har något att lära av andra länder när det gäller jämställdhet. Min uppfattning är ändå, att också jämställdhetsarbetet är som allt annat arbete som utförs på europeiskt plan -

Den nordiska synen på jämställdhet behövs i Europa, konstaterar Astrid Thors.

det är att ta och att ge. Vi har de facto en god jämställdhet i Norden, även om det ibland är svårt att nå verkligt inflytande i samhället.

Min uppfattning är att jämställdhetsarbetet fått allt högre prioritet i Unionen efter de nya medlemsländernas inträde, efter Beijingkonferensen och nu senast regeringskonferensen, som ledde till nya stadganden i EU:s basregler; i grundavtalen. Genom det sk Amsterdamavtalet förstärks arbetet för lika möjligheter för kvinnor och män i de allmänna målen för EU:s verksamhet. Också likalönsprincipen har fått ett ännu mera konkret innehåll. Ett uttryckligt förbud mot könsdiskriminering införs.

Det är det viktigt med tanke på några avgöranden i den Europeiska gemenskapens domstol att det nu uttryckligen också sägs ut att medlemsstaterna kan behålla eller införa positiva åtgärder, som rör särskilda förmåner som gör det lättare för det underrepresenterade könet att utöva ett yrke, eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären. Här ser vi också att perspektivet är vidare än det vi är vana vid - ofta tänker vi enbart på att främja kvinnors ställning som arbetstagare. Minst lika viktigt är det att främja företagande kvinnors, yrkesutövares eller jordbrukarkvinnors ställning.

Likalönsprincipen har alltså förstärkts ytterligare, och kommer att vara mera exakt än i vår gällande jämställdhetslag. När man bedömer om principen iakttagits skall med lön avses alla förmåner som arbetstagaren direkt eller indirekt får. Tids- och ackordlönerna skall vara desamma. I fortsättningen kommer Europaparlamentet att ha stort inflytande på hur reglerna ytterligare konkretiseras. Det är ett tragiskt faktum att det finns mycket att göra på detta område i hela EU. Löneskillnaden är i genomsnitt 20 %.

Men det är inte bara i lagstiftningen som en större aktivitet kan märkas. År 1996 gav Kommissionen, EU:s verkställande organ, den första årsrapporten om "Lika möjligheter för kvinnor och män i EU". Det är en ganska lättläst rapport, som tillsammans med parlamentets kommentarer förhoppningsvis stimulerar till diskussion och åtgärder. Den liberala gruppen i parlamentet har haft en framträdande roll i jämställdhetsarbetet; så ock denna gång när en av mina belgiska kolleger ansvarat för arbetet.

När det gäller lika möjligheter i politiskt arbete efterlyser vi flera åtgärder för att ta bort de hinder som finns för kvinnor att nå ledande positioner i tex politik eller fackföreningar. Vi arbetar också med att få bort den negativa atmosfär som avskräcker kvinnor från deltagande i politiska möten. Vi påpekar också massmediers sätt att ge kvinnor i politiken stereotypa roller.

Tillsammans med våra nordiska systrar skall vi fortsättningsvis se till att Europa har en ledande roll i jämställdhetsarbetet - ett arbete där det finns stor efterfrågan på de nordiska och finländska erfarenheterna.

Astrid Thors
ledamot av Europaparlamentet,
Sfp:s vice ordförande

Präst, kommunalpolitiker och kvinna

Kombinationen kvinnlig församlingspräst och aktiv inom kommunalpolitiken är rätt ovanlig - men Barbro Eriksson är också en rätt ovanlig person. Barbro hör till den första kullen av kvinnliga präster som prästvigdes år 1988 och bara två år senare blev hon uppställd i riksdagsvalet. Invald i riksdagen blev hon inte men som hon själv poängterar var det inte heller något som låg inom ett realistiskt räckhåll. Däremot var det viktigt att få så många röster som möjligt till Kvinnoförbundet.

Mitt yrke och mitt engagemang i samhällsfrågor stöder varandra, säger Barbro Eriksson

Efter riksdagsvals kampanjen hade Barbro ingen tanke på att fortsätta med politiken men nu var hon upptäckt och i följande kommunalval kom Barbro in på första försöket. Idag sitter hon för andra perioden i fullmäktige i Kyrkslätt på SFP:s mandat och förtroendeuppgifterna är många.

- Hur tycker Du att Din roll som präst och politiker går ihop?
- Ännu har trosfrågor kontra politiska frågor inte krockat. Som kvinna och präst har jag varit tvungen att fundera över vad det innebär att vara kvinna i vårt samhälle, vilken roll jag överhuvudtaget har. I första hand kommer ändå alltid mitt arbete som församlingsspastor men rollerna går in i varandra.

- Vad var det som fick Dig att gå med i politiken?
- Det har inte varit så vanligt att kvinnliga teologer överhuvudtaget deltagit i politiken - många minns ändå Elly Sigfrids. Men jag har önskat jobba för kvinnofrågor och ge min syn på aspekter som berör kvinnor. I många frågor tänker män och kvinnor olika. Kvinnor engagerar sig lättare i utbildningsfrågor, barn- och äldreomsorg eftersom det är en sfär som traditionellt hört till kvinnans uppgifter. Att dessutom vara kvinnlig präst och fullmäktigeledamot är rätt så kontroversiellt enligt många, fastän det genom tiden funnits många manliga präster som samtidigt varit politiskt aktiva. När jag började med kommunalpolitiken blev jag varnad för att det minsann inte kommer att bli en lätt uppgift - och det har det inte heller varit eftersom jag kom in i fullmäktige utan någon erfarenhet. Men min tidigare erfarenhet av att kliva in på en arena som inte tidigare varit kvinnornas, nämligen kyrkan, har hjälpt mig att klara mig i politiken. Kanske mitt yrke också gav mig en viss auktoritet - speciellt bland män.

- Tycker Du att Du förändrats som individ under dessa år då Du fått insyn i människornas liv från två olika håll?

- Som präst vill jag jobba för att människor ska ha det bra och det kan man göra också via politiken. Mitt yrke och mitt engagemang i samhällsfrågor stöder ju varandra. Politik är att jämkä, komma överens med människor och att nå en lösning som främjar alla.

Text & foto: **Monica Bergman**

Kvinnoförbundet Goes International!

Samarbetet mellan kvinnor, speciellt på det internationella planet, frodas och växer hela tiden. Också Svenska Kvinnoförbundet har aktiverat sina internationella kontakter och skapat många nya. År 1997 har förmodligen varit det mest internationella året i förbundets historia, vilket ju passar bra med tanke på 90-årsjubileet.

I april var förbundet med och startade ett nordiskt-baltiskt nätverk för liberalt orienterade kvinnor i politiken. Den första träffen som ordnades i Stockholm av Folkpartiet liberalernas biståndsorgan SILC, hade deltagare från alla baltiska länder, Sverige, Finland och Danmark. Deltagarna var entusiastiska och ivriga att fortsätta samarbetet. Speciellt roligt var att de baltiska deltagarna var så unga. Vi var ense om att utbildning och samarbete är vad som behövs. Nästa träff hålls i Tallinn i oktober.

En storsatsning var jämställdhetskongressen i den lettiska staden Valmiera i augusti. Kongressen som finansierades av Nordiska ministerrådet var den första i sitt slag - för första gången träffades jämställdhetsfolk från Baltikum och Norden under rubriken Kvinnor och män i dialog. 1.200 personer, varav hela 200 män, deltog och resultatet blev faktiskt en dialog både mellan baltiska och nordiska deltagare och mellan kvinnor och män. I fyra dagar debatterades utbildning, politik, lagstiftning, arbetsliv, våld, media, familj och hälsa på plenarsessioner och i arbetsgrupper.

Det sista veckoslutet i september gick Kvinnoförbundets stora internationella arrangemang av stapeln, ett nordiskt symposium för liberalt orienterade kvinnor på Hanaholmen i Esbo. Temat var Liberalismen, kvinnorna och den nordiska samhällssynen och samlade deltagare från Sverige, Norge och Finland (varav två ålänningar). Svenska Kvinnoförbundet var arrangör och hade inbjudit representanter också från de finska liberalerna och ungfinnarna. Seminariet var en fortsättning på en nätverksträff för nordiska liberala kvinnor som ordnades i Stockholm 1996. I Esbo fortsatte vi inspirerade av föreläsarna Siv Their, Eva Biaudet, Astrid Thors, Viveca Ramstedt-Silén och Peter Stenlund planeringen av vårt nordiska samarbete.

Genom mänskorätsrapportören Elisabeth Rehn fick förbundet kontaktuppgifter till kvinnogrupper i det forna Jugoslavien. Tanken är att skapa kontakter och på olika sätt bidra till att lindra de f.d. jugoslaviska kvinnornas situation. Förbundet har också planer på att diskutera en eventuell hjälpsats till Rumänien med årets Fredrika Runeberg-pristagare, Marianne Ivars. Och via medlemskapet i det finländska NYTKIS-nätverket (Kvinnorganisationer i samarbete), får förbundet information om och kan påverka arbetet inom European Women's Lobby, EWL. Förbundet är fortfarande aktivt också i International Network of Liberal Women, som vi var med och startade i Esbo år 1990.

I det internationella samarbetet både ger och får vi nya idéer om verksamhet, organisation och sakfrågor. I en värld som internationaliseras, ska vi inte isolera oss. Förbundets främsta arbetsfält är jämställdheten mellan könen. Jämställdhetsfrågan känner inte geografiska gränser! Svenska Kvinnoförbundet vill vara en medaktör också internationellt.

Peggy Heikkinen,
förbundssekreterare

Svenska Kvinnoförbundet tackar:

**Föreningen Konstsamfundet r.f.
för stödet
till denna jubileumspublikation**

**Öppna en skattefri
spardeposition! Inga
tidsbegränsningar.
Ränta**

2%

I Aktia kan Du öppna en skattefri spardeposition. Ett behändigt sparalternativ utan minimideposition, uttagsgräns eller provision.

Du får maximal skattefri ränta som räknas på dagssaldot.

Aktia Bank
AKTIA SPARBANK AB

Svenska Kvinnoförbundets ordförande åren 1907- 1997

Annie Furuhjelm	1907-1937
Lilly Krogius (t.f.)	1919
Anna Lundström (t.f.)	1921
Margit von Bonsdorff- Edgren	1937-1938
Ebba Östenson	1938-1948
Agneta Olin	1948-1962
Inger Ehrström	1962-1971
Elly Sigfrids	1971-1973
Ulla Gyllenberg	1973-1983
Margareta Pietikäinen	1983-1988
Kerstin Meinander	1988-1993
Monica Aura	1993-

